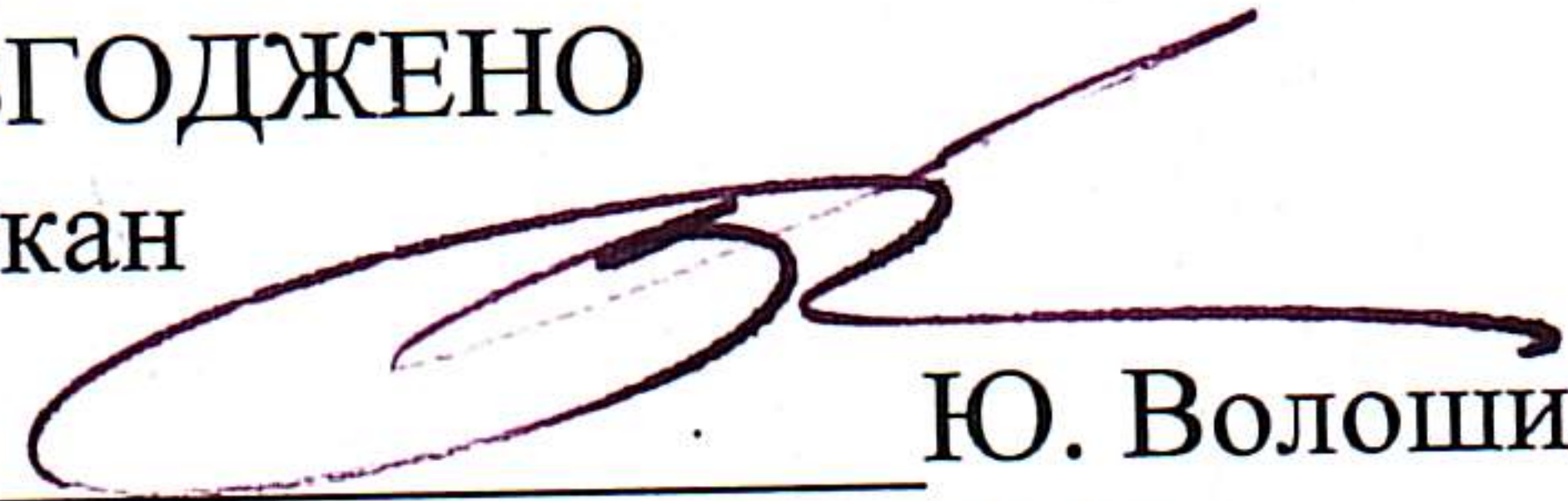

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики

УЗГОДЖЕНО

Декан

Ю. Волошин
«13» 10 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Полухін
2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Журналістські жанри»
(частина 1)

Освітньо-професійна програма: журналістика
Галузь знань: 06 журналістика
Спеціальність: 061 журналістика

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З.	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	3	120 / 4,0	17	34	--	69	--	--	диф. залік – 3с
Заочна	3, 4	120 / 4,0	4	8	--	108	к. р. – 4 с	--	диф. залік – 4с

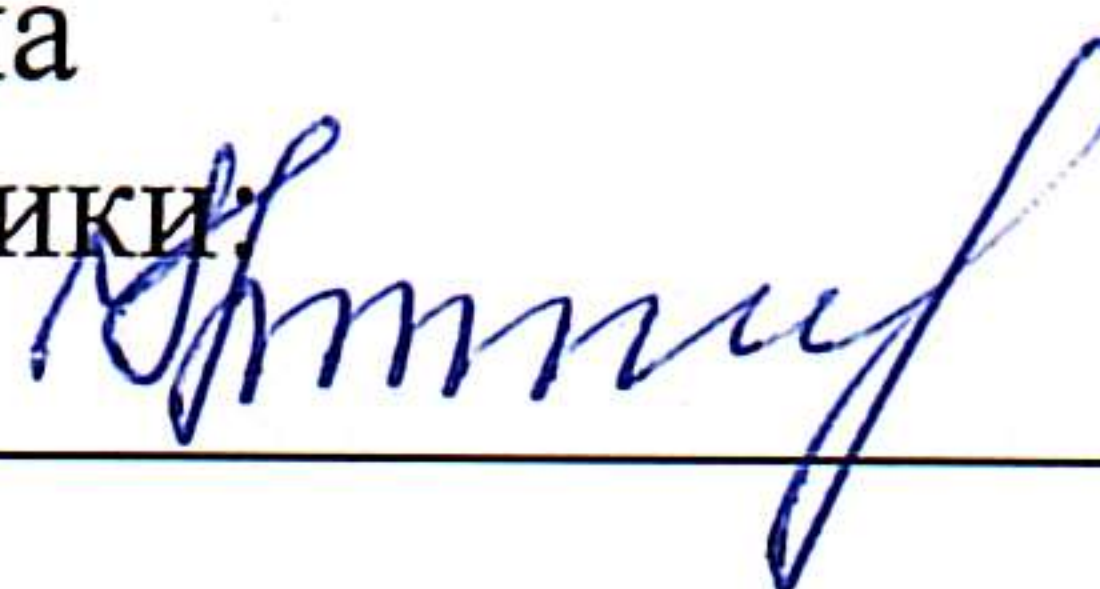
Індекс: НБ – 17 – 061 – 1/21 – 3.2
Індекс: НБ – 17 – 061 – 1з/21 – 3.2.

СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 2 із 19	

Робочу програму навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1) розроблено на основі освітньо-професійної програми «Журналістика», навчальних та робочих навчальних планів № НБ – 17 – 061 – 1/21, № РБ – 17 – 061 – 1/21 та № НБ – 17 – 061 – 1з/21, № РБ – 17 – 061 – 1з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
доцент кафедри журналістики:

Г. І. Назаренко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Журналістика», спеціальності 061 «Журналістика» – кафедри журналістики, протокол № 15 від « 8 » 08 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми /В. М. Васильченко/

Завідувач кафедри /В. М. Васильченко/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 15 від « 6 » 09 20__ р.

Голова НМРР /К. В. Сидоренко/

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 3 із 19	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	9
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	11
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 4 із 19	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1) розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Журналістські жанри» (частина 1) є теоретичною та практичною основою сукупності знань і вмінь фахівця у галузі діяльності засобів масової інформації.

Метою викладання дисципліни є забезпечення єдності теоретичної і практичної підготовки студента, оволодіння ним навичками роботи над матеріалами інформаційних жанрів. В результаті вивчення дисципліни майбутні журналісти мають добре орієнтуватися в суспільних процесах, відбирати для публіцистичного осмислення такі факти й події, за якими вгадується явище, вміти аналізувати їх у процесі роботи над твором, який мусить бути композиційно струнким, глибоким, аргументованим, написаним грамотно, цікавим за стилем і формою викладу матеріалу.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- залучення студентів до творчої роботи і сприяння засвоєнню ними методів збору, відбору, систематизації, аналізу й оформлення інформаційного матеріалу;
- оволодіння технологіями підготовки матеріалів інформаційних жанрів до публікації, передачі в ефірі, появи в Інтернеті;
- дослідження алгоритмів функціонування і модифікації інформаційних жанрів у сучасних засобах масової інформації.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Журналістські жанри» (частина 1) у результаті вивчення дає можливість застосовувати в практичній діяльності різноманітні форми жанрової палітри інформаційної журналістики (хроніка, коротка та розширена інформаційна замітка, подієвий і тематичний репортаж, інтерв'ю – діалог, монолог і полілог).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 5 із 19	

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна:

- розуміння етимології термінів у галузі журналістської жанрології;
- знання історії виникнення та еволюції інформаційних жанрів, їх класифікації і функціонування у різноманітних засобах масової інформації в минулому і на сучасному етапі розвитку журналістики;
- вміння оперативно створювати інформаційні жанри з різноманітним контентом у відповідності до редакційних потреб;
- знання найкращих жанрових зразків класичної спадщини вітчизняної, європейської і світової журналістики, вміння використовувати у власній творчості досвід попередників;
- вміння дотримуватись основних жанрових вимог, порядку роботи журналіста щодо визначення теми, накопичення і систематизації фактологічного матеріалу, написання та літературного опрацювання тексту;
- здатність аналізувати мовностилістичні та композиційні особливості інформаційних жанрів;
- вміння орієнтуватись у жанровій палітрі газетного номера, теле- або радіопрограми, Інтернет-видання, відбирати найкращі зразки для жанрового досьє, аналізувати прорахунки й недоліки у журналістській роботі по втіленню жанрових форм, відзначати авторські знахідки і нові модифікації.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Медіапсихологія», «Аудіовиробництво», «Відеовиробництво», «Історія журналістики» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Інтернет-журналістика», «Міжнародна журналістика», «Екстремальна журналістика», «Методика роботи прес-секретаря», «Видавнича справа», «Редагування медіатекстів», «Літературно-художня критика в засобах масової інформації», «Паблік рілейшнз», «Нові медіа» та інших, та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Політична журналістика», «Соціальна журналістика», «Інформаційні війни», «Публіцистика».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 6 із 19	

навчального модуля № 1 «Інформаційні жанри журналістики», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль № 1 «Інформаційні жанри журналістики»

Інтегровані вимоги модуля №1:

У результаті вивчення навчального модуля «Інформаційні жанри журналістики» студент повинен:

знати:

- історію виникнення та еволюцію інформаційних жанрів;
- етимологію запозичених термінів;
- досвід роботи відомих журналістів-новинників, репортерів, інтерв'юерів;
- основні жанрові вимоги, мовностилістичні та композиційні особливості інформаційних жанрів;
- порядок роботи журналіста щодо визначення теми, накопичення і систематизації фактологічного матеріалу, написання та літературного опрацювання інформаційного тексту.

вміти:

- вести роботу щодо організації, оцінки, систематизації, узагальнення фактологічного матеріалу;
- створювати масмедійні тексти різноманітного контенту в інформаційних жанрах;
- орієнтуватись у жанровій палітрі газетного номера, теле- або радіопрограми, Інтернет-видання, відбирати найкращі зразки для жанрового досьє, аналізувати прорахунки й недоліки у журналістській роботі по втіленню жанрових форм, відзначати авторські знахідки і нові модифікації;
- надавати практичну допомогу авторському активу в підготовці матеріалів заданих жанрів.

Тема 1. Інформаційні матеріали в жанровій системі та історії журналістики.

Поняття про жанр і жанрологію журналістики. Класична система журналістських жанрів. Місце і роль матеріалів інформаційних жанрів у жанровій системі ЗМІ. Інформація і соціальна інформація. Історія соціальної

інформації. Ери та інформаційні революції в цивілізаційній історії людства. Інформаційні агентства світу. Поява Інтернету та утворення єдиного інформаційного простору. Комп'ютерна журналістика.

Тема 2. Теорія і практика соціальної інформації.

Формула Квінтіліана. Інформаційний привід. Факт і новина в інформації. Сенсація. Загальні вимоги до інформаційних жанрів: інформаційність, оперативність, актуальність, суспільна значимість, фактологічна точність, лаконізм, виразність, декодованість, релевантність. Шість правил наближення інтересів. Методика роботи журналіста над інформаційними матеріалами.

Тема 3. Замітка – найпоширеніший і найпростіший інформаційний жанр журналістики.

Визначення і жанрові особливості замітки. Вимоги до замітки. Факт і його осмислення в замітці. Правило «переверненої піраміди». Лід і його види. Заготовочний комплекс. Типи і функції заголовків. Різновиди заміток за формою і змістом. Хронікальна замітка. Коротка інформаційна замітка. Розширена інформаційна замітка. Полемічна замітка. Критична замітка. Методика підготовки заміток. Мовностилістичні та композиційні особливості замітки.

Тема 4. Звіт як специфічний інформаційний жанр журналістики.

Визначення й специфіка звіту. Історія формування та еволюції жанру. Жанрові особливості звіту. Класифікація звітів за розміром, тематикою, структурою, призначенням. Функціонування жанру в українській пресі, на радіо й телебаченні, а також в Інтернет-виданнях. Методика підготовки звіту. Мовностилістичні та композиційні особливості звіту.

Тема 5. Репортаж як оперативна форма емоційного, наочного зображення події.

Уявлення про репортаж як інформаційний жанр журналістики. Визначення жанру й етимологія терміна. Характерні жанрові особливості. Специфіка репортажу. «Ефект присутності» – головна властивість репортажу. Історія зародження і становлення жанру. Класики репортажу. Види репортажів.

Подієвий репортаж. Пізнавальний або тематичний (неподієвий) репортаж. Проблемний репортаж. Репортаж-роздум. Репортаж-розслідування. Критичний репортаж. Репортаж-інтерв'ю. Репортаж-спогад. Фоторепортаж. Колективний репортаж. Методика підготовки репортажу. Мовностилістичні та композиційні особливості репортажу.

Тема 6. Інтерв'ю як метод збирання інформації і один з інформаційних жанрів журналістики.

Уявлення про інтерв'ю як інформаційний жанр журналістики. Етимологія терміна. Визначення і специфіка інтерв'ю. Характерні жанрові

особливості. Типи і види інтерв'ю. Інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-діалог, інтерв'ю-полілог. Офіційні (протокольні) інтерв'ю. Інтерв'ю-звіт. Суто інформаційні інтерв'ю (повідомлення). Портретне інтерв'ю (інтерв'ю-зарисовка). Проблемне інтерв'ю. Публіцистичний діалог. Інтерв'ю-роздум. Інтерв'ю-анкетування (опитування). Критичне інтерв'ю. Контрв'ю (hardtalk). Методика підготовки інтерв'ю. Етапи роботи журналіста над інтерв'ю. «Квадрат успіху». Правила інтерв'ю. Три складові жанру інтерв'ю.

2.3. Тематичний план.

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак.	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль № 1 «Інформаційні жанри журналістики»									
1.1.	Інформаційні матеріали в жанровій системі та історії журналістики	3 семестр				3 семестри			
	Інформаційні агентства світу	6	2	2	2	7	2	-	5
1.2.	Теорія і практика соціальної інформації	6	2	2	2	5	-	-	5
	Шість правил наближення інтересів	4	-	2	2	5	-	-	5
1.3.	Замітка – найпоширеніший і найпростіший інформаційний жанр журналістики	8	2	2	4	8	2	-	6
	Хронікальна замітка. Коротка інформаційна замітка. Розширена інформаційна замітка.	4	-	2	2	30	4	-	26
1.4.	Звіт як специфічний інформаційний жанр журналістики	8	2	2	4	8	-	2	6
	Класифікація звітів	6	-	2	4	6	-	-	6
	Функціонування жанру в українській пресі	6	-	2	4	6	-	-	6
1.5.	Репортаж як оперативна форма емоційного, наочного зображення події	10	2	2	6	8	-	2	6
	Класики репортажу.	10	2	2	6	6	-	-	6

	Подієвий репортаж.	6	-	2	4	8	-	2	6
	Пізнавальний або тематичний (неподієвий) репортаж.	6	-	2	4	6	-	-	6
1.6.	Інтерв'ю як метод збирання інформації і один з інформаційних жанрів журналістики	8	2	2	4	8	-	2	6
	Типи і види інтерв'ю.	7	1	2	4	6	-	-	6
	Методика підготовки інтерв'ю.	6	-	2	4	6	-	-	6
	Етапи роботи журналіста над інтерв'ю.	5	-	1	4	6	-	-	6
1.7.	Модульна контрольна робота	8	-	1	7	8	-	-	8
1.8.	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
	Усього за модулем № 1	120	17	34	69	90	-	8	82
	Усього за навчальною дисципліною	120	17	34	69	120	4	8	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Для студентів ЗФН – завдання для виконання контрольної (домашньої) роботи доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь при вивченні дисципліни.

Час, потрібний для виконання контрольної, складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (у випадку диференційованого заліку ЗФН).

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Журналістські жанри» важливо зосередити увагу не лише на освоєнні теоретичного матеріалу, а й на відпрацюванні практичних навичок журналіста, саме тому більшість

практичних занять проводиться у формі редакційної наради («літучки»), студенти мають можливість обговорювати підготовлені твори у заданих жанрах, обирати найбільш вдалі, проводити аналіз дотримання жанрових вимог, нових жанрових модифікацій тощо. Кожен студент виконує роль журналіста, який отримав редакційне завдання й виконує його у встановлені терміни.

Окрім цього практичні заняття проходять у формі круглих столів, на яких обговорюються актуальні проблеми сучасної журналістики, шляхи і перспективи її розвитку, світовий досвід тощо. Неодмінною складовою засвоєння практичних навичок є вирішення кейсів, створення мультимедійних проектів тощо.

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод;
- порівняльний.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, збиранні жанрового досьє тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, 2004. – 262 с.

3.2.2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.

3.2.3. Каппон Р. Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед Прес: Професійний poradnik: Пер. з англ. А. Іщенко. – К.: КД «Києво-Могилянська академія», 2005. – 158 с.

3.2.4. Кривошея Г. П. Теорія і практика журналістики: Навч. посібник / Г. П. Кривошея; Національний авіаційний університет. – К.: НАУ, 2007. – 218 с.

3.2.5. Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. – Вид. 3-тє доп. і поліпш. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.

3.2.6. Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики: Навчальний посібник. – К.: ІМВ НАУ, 2010. – 62 с.

3.2.7. Техніка інтерв'ю. – К.: Інститут масової інформації (Київ); Центр підготовки й вдосконалення журналістів (Париж), 2000. – 120 с.

3.2.8. Техніка репортажу. – К.: Інститут масової інформації (Київ); Центр підготовки й вдосконалення журналістів (Париж), 2000. – 60 с.

Допоміжна література

3.2.9. Аньєс І. Підручник із журналістики : пишемо для газет / Ів Аньєс – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. – 544 с.

3.2.10. Кібл Р. Журналістська етика / Ричард Кібл / Пер. з англ. Д. І. Смоляк. – Київ, 2006. – 188 с.

3.2.11. Ла Рош Вальтер. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. – К.: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.

3.2.12. Homer L. Hall, Logan H. Aimone. High School Journalism. – New York: The Rosen Publishing Group, 2009. – 352 p.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <https://www.slideshare.net/rmk-resh/ss-83129424>

3.3.2. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/600087.pdf>

3.3.3. <http://pvs.uad.lviv.ua/static/media/1-69/17.pdf>

3.3.4. <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Mediakompas.pdf>

3.3.5. <http://politics.ellib.org.ua/pages-9023.html>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1.

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль № 1 «Інформаційні жанри журналістики»		
Відповіді та виконання завдань на практичних заняттях	26×34 = 68	36×4 = 12
Виконання творчої роботи (оформлення жанрового та авторського досьє)	66 ×2 = 12	-
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи – ЗФН)	-	58

Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 1 студент має набрати не менше	48 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи № 1	20	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Усього за модулем № 1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

Таблиця 4.2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 13 із 19	

- У випадку **диференційованого заліку** підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (табл.4.2).

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістські жанри» (частина 1)</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		Стор. 15 із 19	

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				